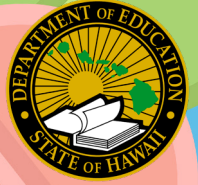

FAKAMATALA MAHU'INGA KI HE 'OPIATE: NGĀUE HALA'AKI MO E FAKA'EHI'EHI PEHĒ KI HA TOKONI

KO E HĀ 'A E 'OPIATE?

'Opiate, 'oku fa'a ui he taimi 'e nīhi ko e faito'o konatapu, koe kalasi ia 'o e faito'o 'o kau ki ai e ngaahi faito'o ku tohi mai he toketā ki he langā pehē ki he ngaahi faito'o taefakalao.

'Okisikotone (OxyContin®), haitūlōkotone (Vicodin®), koutinī, mofinī, fenitanolō mo e helouinī ko e ngaahi fakatātā kotoa ia 'o e 'opiate pea 'oku toe lahi pē.

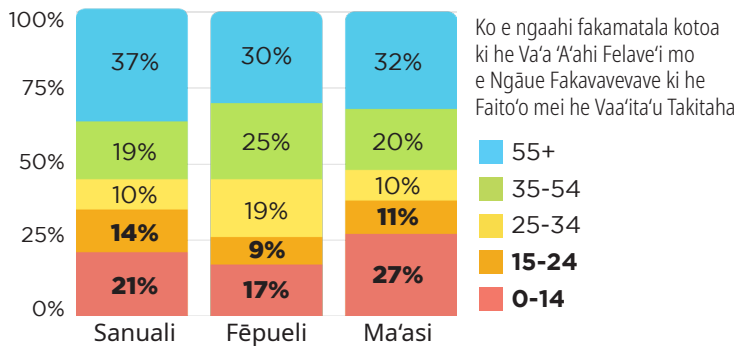
Fetanōlo ko e faito'o hili hono tuifio e kemikale 'opiate 'o mālohi a'u ki he 'opiate

50x 100x

mālohiange ia he helouinī

mālohiange he mofinī

NGAAHI FAKAMATALA TĀNAKI HAUAI'I 2022

Waller, V. (2022, 'Okatopa 5). Tafa'aki 'a Hauai'i ke Tokanga'i hono Ngāuelahi'aki e Faito'o & Lipotei Vāhenga Fakata'u ki he 'Epiēmīolōsia (DOSE) – CY 2021 & Q1 2022, Kautaha Tānaki Fakamatala Lauilima. [Fakamatala fakatātā he Pāoa Poini]. Faka'ehi'ehi mei he 'Opiate mo hono Ngāuehala'aki Metafētamini, Hauai'i, Honolulu, HI, Pule'anga Fakatahataha 'Amelika (tu'u mavahe).

FAKA'EHI'EHI MEI HONO NGĀUE HALA 'OPIATE

- Tuku e faito'o 'i ha 'elia malu.
- Faka'auha founa totonu e faito'o 'oku' 'ikai ke ngāue'aki. Vākai ki he hawaiiopioid.org hawaiiopioid.org ki he ngaahi feitu'u teke lava fakafoki mai ki ai. 'I he 'Aho Fakafonua Fakafoki Faito'o Tohi Tala-Vai 'oku' ne tukumai ngaahi feitu'u 'i he fa'ahita'u failau mo e fakatōlau, vakai ki he dea.gov/takebackday ki ha toe fakakiiki ange.
- 'Alu pē mo e faito'o fakafalemāhaki 'oku' tohi he tohi talvai. 'Oua teke faka'aonga'i e tohi talvai mo ha nīhi kehe.
- Fokotu'u ha feitu'u malu ke lava 'o talanoa'i e nunu'a kovi 'o e faito'o pea mo hā ngaahi kemikale kehe.

FAKA'ILONGA HONO MA'U LAHI E 'OPIATE

- 'Ikai- Toe ngāuema pē 'ikai toe 'ilo hā me'a
- Tō'ohi, vaivāia, pe 'ikai toe mānava pē tā mafu
- Lo'oa pē kolokolo mai e monga'
- Faingata'a'ia ha'iha'isia sino'
- Momoko pea/mo pikipiki e kilii'
- Lanu Pulu, kūlei pe tea mate la'ingutu mo e nge'esinima
- Sī'si'i, mingi, "matatōtao tama'uli kano'imata"

NAUNAU TOKONI FAKANGĀUE

- Kumi tokoni** 'i ha'o tā ki he Hauai'i CARES 'i he 1-800-753-6879 pe ko ho 'alu ki he findtreatment.gov/.
- Fiema'u ha'o faito'o kene fakafepaki'i ngāue'ova'aki 'opiate, hangē koe nali'okisikena. 'Oku 'ata kete to'o holo pē nali'okisikena 'i Hauai'i.
  - Kumi e nali'okisikena 'i he: hawaiiopioid.org/prevent-overdose/ pe hhrc.org/naloxone.
- Ki ha toe fakamatala ange kumi ki he cdc.gov/opioids/index.html.

KAPAU 'OKU' KE 'ILO HA TAHA 'OKU 'OVATOUSI

1

Tā ki he 911 he vavetaha.

2

Kapau faingamālie, siofi hono ngāue'aki nali'okisikena.

3

Feinga ke tauhi tokotaha ke 'a'a pea mo mānava foki. Ka 'oku 'ikai ke tā mafu pē mānava, kamata CPR.

4

Fakatokoto fakatafa'aki tokotaha faingata'a'ia ke 'oua 'e tu'u hālanga manava'.

5

Nofo mo e tokotaha faingata'a'ia kae 'oua kuo a'u atu e tokoni fakavaveve.